1

।।आ।वार८।

।श्रीरामविजयग्रंथविर[illegible]ध्यायप्रारंभः।।

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(२)

श्रीराम॥ ॥१॥

॥श्रीमाहागणाधिपतयेनमः॥रघुनाथकृचरित्रअतिसुरस॥परिसतांअंतःकर्णिउल्हास॥सहुनिआठवीवि
सरास॥मनजालेराममय॥१॥रघुविरमाहिमाविषेशे॥शोधावयाधाविलेमानस॥तेहोउनितन्मयवि
शेष॥मनजालेराममय॥२॥बुध्धिधाविलिवेगेंकरुन॥गणावयाजगदेचाचेगुण॥सवतेबोधरुपहो
उन॥राममयजाहालो॥३॥तोचित्तसभालो [illegible] आवेश॥धांणिवारिवर्णावाअयोध्यापतिश॥तेचैतन्य
रुपहोइनिविशेष॥राममयजाहाले॥४॥ [illegible] केआलेहंकार॥पावेनरामकथाविषेचापा ॥विजय॥
र॥तोअभिमानेहिबुडालासाचार॥निराकारे [illegible] ॥५॥ऐकतांरघुनाथचरित्र॥श्रवणहाउ ॥१॥
निगेलेचित्त॥त्वचाआनंदमयहोत॥इतर [illegible] केनियां॥६॥रघुविरपाहावयावेळोवेळीं॥
हेचक्षुनिघतलिआळि॥रसनाआनंदेनाचोलागलि॥रघुनाथचरित्रवर्णावया॥७॥रघुनाथच
रणिचाआमोद॥घेवावयाघ्राणजालेमिलिंद॥यवंसर्वइंद्रियवृंद॥रघुनाथिंलिनजाहले॥८॥
वक्ताम्हणेदशइंद्रियांत॥जिकशिआम्यआलबहुत॥रघुपतिचेगुणवाणित॥ब्रह्मानंदेकरोनियां॥९॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

2A

श्रोतेभूपाति आपुले श्रवण ॥ दशइंद्रियां माजि धन्य ॥ पुढे बोल कथानुसंधान ॥ युध्यकांड सुरसें तें ॥
सर्वाविसांवा आधार्ईकथन ॥ रघोत्तमें वधिला कुंभकर्ण ॥ उद्विग्न जाला रावण ॥ तों विरसाहाजण उठि
ले ॥११॥ माहापार्श्व महोदर आणि मोहदर ॥ देवांतक नरांतक त्रिशिर ॥ अतिकाया मंदोदरीपुत्र ॥ शक्रजि
ताचा कनिष्ठ बंधु ॥१२॥ घेउनि यांच्या तुरंगास्व[सेना] ॥ स[वे] हि चालिले रणांगणा ॥ रणवाद्यें खणाणि ति
नाद ॥ ऐकता मनि विठ्ठल पडे ॥१३॥ माहा[illegible]नें ॥ बाहेर निघाले साहिजण ॥ तों साहि रथांवरि
आणुन ॥ शिरटा किलि येथानि ॥१४॥ ऐसा हा [illegible] अपशकुनें ॥ मनि विरोलें साहिजण ॥ तन्ही विरश्रि
नाव रपुर्ण ॥ वेगें पावले रणांगणा ॥१५॥ देव[illegible]त्राकुमार ॥ स्मरारिमित्राचे उखिलेविर ॥ घेउनि
पर्वतत रुवर ॥ समरंगणि भिसकले ॥१६॥ राक्षस[illegible] भिअस्त्रि पंजर ॥ बळकरी चौ विदारिले वानर ॥ म्रद
घट्ट वन फोडिले शिर ॥ किंफु रंगफुक्तु र्णकेले ॥१७॥ आनिवार कपिचा मार ॥ क्षयमा पावले असुर ॥
नवते वानरांतक राजपुत्र ॥ तुरंगारुढ धावि न्नला ॥१८॥ तो तुरंगभुभ्न शामकर्ण ॥ किश्चिरार्यांवि

॥श्रीराम॥ ॥२॥ (3)

चेहृदयरत्न॥ किंमुसेतघालुनिखड्गकेश॥ तुरंगमवेतिलाते॥ १९॥ किंड्यान्हिविच्यातोयचाडेला॥ किंकुंच
श्वाबंधुजाला॥ सुपर्णाहुनिवेगळागळा॥ भैसाप्रवेशलापरदळी॥ २०॥ जैशिप्रकईविविद्युलता॥ तै
शिक्रिंझळकेअशिछता॥ अलातचक्रवतीफिरतां॥ दिष्टिनदिसेक्रोण्हाते॥ २१॥ अश्वपरजसेत्रिपाहिं॥
तिन्हिमिळालयकेठाई॥ तदनंतरेंतेसमई॥ रव्यानि... लिबहुत॥ २२॥ अटरातक्षवानरश्रेणि॥ नरांतके
मारिलेतेक्षणि॥ किंचिनमोहोरलेद्रुमपाणि॥ ...तनकाक्षिले॥ २३॥ अनिवारनरांतकाचामार॥ वो
बरराहातिसमोर॥ सहस्त्रांचेसहस्त्र॥ घायास...पाडिले॥ २४॥ धांवेजैसाहुतांस॥ तैसापटलावाकिसु ॥श्रीजय॥
त॥ किंनरवरिखगस्माल॥ विद्युल्लतापडियेले... ॥ २५॥ तैसाअंगदवेरेनेंआला॥ कठोरपाणिप्रहारदिधला॥ ॥२॥
नरांतकाचाअंतजाला॥ अश्वसहितनेक्राविंगे॥ २६॥ नरांतकपडलाचेघेजाय॥ अंगदावरिधाविन्नलेचहु
डुन॥ महापारश्वद्रमोहोदरदारुण॥ देवांतकआणित्रिशिरा॥ २७॥ हातिपर्वतदोनघेउन॥ उभावाकलावालि
नंदन॥ चौघांशियुध्यकरितांपुर्ण॥ अंगदसंकटिंपडियेला॥ २८॥ धांविन्नलपाठिराखेलिघेजण॥ रत्नभनकवा
पुनंदन॥ नळपर्वलटाकुन॥ मोहोदररणिपडियेला॥ २९॥ देवांतकासमिपहनुमंत॥ येउनितयाप्रतिबोलत॥

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

3A

तुमचेंदेवांतकनरांतकनामससत्य॥कोण्यामुढेंठेविलें॥३०॥निर्वाशिन्यानावरातिकांत॥किंज्यारानाचब्रह्मत्यारि
र्थ॥किंनावज्याचेंअदिस॥तोबांधारिपडियेला॥३१॥जंबुकोद्रीष्टिदेखतांपळे॥त्याशिकेंशरिनावठेविलें॥
दोबिनेत्रकोंचिझाले॥कमळनेत्रनामलयाप्रति॥३२॥जसंगळानावज्यागिरिचें॥किंअनुसयानावज्यारिणि
प्रति॥किंबाळविधवेशिनिश्चिति॥जन्मसावित्रेनसाजे॥३३॥कोराब्लमागतांनमिळेकण॥त्यासइंद्रनावठे
विलेंपुर्ण॥शिरिशिंधुचाजातांप्राण॥तक्रहिकोणिनेदिला॥३४॥अजारसकनावपंडित॥किंकास्वाहकानावनृ
पनाथ॥रीरिद्र्याशिनावभास॥कुबेराचेंजाहालें॥३५॥जैसेंअजागळिचेस्तन॥किंमुखमंडणबधिरकर्ण॥
किंगर्भांधाचेविशाळनयन॥तैसेंचजाणनामहें॥३६॥राशभाशिसिंकासन॥किंश्वानासभयपुजामान॥
किंदिव्यांबरेंपरिधान॥उष्ट्राशिकरविलें॥३७॥कनकोदरसंधोत्रयासम्हणति॥किंचर्मकयहिंचाळोहहस्ति॥क्रि
पस्यानावभारद्वाजसम्यति॥देवांतकनावजैसेंतुझें॥३८॥जैसेंबोलोनिवायुकुमर॥हदईदिधलालताप्रहार॥
संपलादेवांतकाचासंसार॥तोत्रिशिरासत्वरधांविन्नला॥३९॥हनुमंतेंविशाळरसधेउन॥त्रिशिरामारि
तांनलगतांक्षण॥ऋषभेंपर्वतचालुन॥माहापार्श्वहमारिला॥४०॥जैसेंअतिकायानेंदेखोन॥सारथ्यास

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

श्रीराम ।। ३ ।।

ह्मणेअरिस्यंदन।।सर्वसज्जालेसकरुन।।रामावरिधाविन्नला।।४१।।सहस्रघोडेजचेरथिं।।अरुणासिहिनाटो
पर्गाते।।रणांगणिचालविलि।।नवलकापिकरितिलेक।।४२।।अतिकायाचेंस्थुळशरिर।।इंद्रजिताचेसप्रतापि
विर।।तासमोरआलेपांचवानर।।पर्वतहातिंघेउनियां।।४३।।गवयगवाक्षकुमुर।।शरभआणिपांचवामैंद।।पर्व
(५) तराब्रिलिसुबध्ध।।येकदांचितेकाळिं।।४४।।अतिकायेंसोडिलेबाण।।पर्वतटांकिलापिष्टकरुन।।शरिरिंखिळिले
पांचीजण।।आरंबळतपडिलेधरणिवरि।।४५।।बिभिषणह्मणेरघुनंदन।।हाआहेकोणाचाकोण।।येरहम्ह ।। विजय ।।
णेहारावणाचानंदन।।नामाभिधानअतिकाया।।४६।।हाबहुतलढाइगळा।।ब्रह्मदेवेंयाशिवरदिधला।।हाव ।। ३ ।।
नीवरपैजाला।।पुरुषार्थअद्भुतयेयाचा।।४७।।हायेणारसनापेपुर्ण।।तुह्मिचढउंअवघेधनुष्यघेउन।।किंपाठ
वावाउनिमेळाजिवन।।याचेप्राणदानध्यावया।।४८।।कांठिलच्यापाविगवसणि।।जेविंनिडांतिप्रघटवासर
मणि।।किंकुडांनिलमाहाअग्नि।।याशिकेचतउनफुंकिला।।४९।।तोविनविसुमित्रानंदन।।मिवयाशियुध्यक
रेन।।अवस्यह्मणेसितांजिवन।।विजईहोईरणांगणि।।५०।।आयवढउनिसत्वर।।पुढेधांवेसुमित्राकुमर।।
ह्मणेअतिकायातुझेंशरिर।।विटाविनआजिशरपंथि।।५१।।तुझेंस्थुळसुम्भेरदोनि।।वेगिंछेदिनसमरंगणि।।

5A

आतां लंकेशि फिरोनि ॥ कैसा जाशिल माघारा ॥५२॥ कुतांतवक्रियामुखांत ॥ सांपडले राक्षस समस्त ॥ कुंभरगेला
सिंकुदरिंल ॥ कैसा जाइल माघारा ॥५३॥ काळपाश घालोनि ॥ नेईन बांधोनि लेंकरणांगणि ॥ भुजंग वेकवेलुनि ॥
भस्म केकोविजाइल ॥५४॥ अतिकाया म्हणे तें समई ॥ तुं अवीरव्हणता बापुले वाई ॥ माहात्मा श्रावेंसांगपाहि ॥
जंबुके सेंधरियेवे ॥५५॥ नटनृपजालावेश धरुन [illegible] यापिकोम्पिनमानितिजन ॥ किंवा रिवैराग्य दाविपुर्ण ॥
अंगसरिल्या गगन केचि ॥५६॥ प्रालब्धं आणि लव [illegible] लबालां कोण त्वेपाई ॥ यमपुरिस्स सर्व वाहि ॥ वस्तिक
राळ निभ्रयें ॥५७॥ स्वर्गी तुम्हें पितृगण ॥ काय [illegible] बैसोन ॥ समत्वारव्याण वयालायुन ॥ तुझ्या सपा
ठवुं यकाळि ॥५८॥ ऐसें बोले का याबाल वचन ॥ सौमित्र [illegible] म्हणे तु सावधान ॥ सांभाळिं आतां मा सेबाण ॥ तुझे
प्राण हारिले जे ॥५९॥ तो अतिकायें लोटिला स्यंदन ॥ ओशेल खणिमें डिल पुर्ण ॥ मित्रकर संख्या जाण ॥ श्वेतवर्णवा
रजुंपिले ॥६०॥ लक्ष्मणें सोडिले पांच बाण ॥ किं पांचच पळ निघालआभे घातुन ॥ लंकेशपुत्रें देखोन ॥ ये पिठा
बाप लेका ळिं ॥६१॥ त्याचापा पासुनि सुटलां बाण ॥ तेणें पंचशरटाकिले खंडोन ॥ मग सोडि सहस्त्र बाण ॥ सुमित्रानंद
नतेकाळि ॥६२॥ परमच्यपळ अतिकाया ॥ तिलुके शरतोडुनि लवलाह्या ॥ प्रळयमेघवत गर्जोनियां ॥ सहस्त्र

॥श्रीराम॥ बाणसोडिले॥६३॥ मगलक्ष्मीचेलक्षबाण॥ सोडितसुमित्रानंदन॥ तिंबाणसाम्रज्यंव्य॥ वर्षतजसेतेकाळीं॥६४॥
॥५॥ लेयेगजमस्तकें विदारले॥ मुकेनचिगराहात॥ शिरेंअद्भुतलुरत॥ पुरवाहातअसुर्ध्याचे॥६५॥ तेथेंशस्त्रांचेलास
वेवासन॥ माहाहस्तजातिवाहोन॥ किरीटेंचेहस्तविरालपुर्ण॥ तेच्छपसलिंगाईगईं॥६६॥ विरांचेदंतविखरले
बहुत॥ तेचिवाकुतयेअसंख्यात॥ खरकवीरतरत॥ तेचिकूर्मजाणावे॥६७॥ अनेकगजशुंडवाहाति॥ तेचि
5 नाडिसावजंतक्षपति॥ असोहेसौमित्रेंकेलिरव्या[illegible]चिविनिवानर॥६८॥ बहुतअस्त्रेंनानाशस्त्रें॥ सौमि ॥विजय॥
त्रावरिलंकेशपुत्रें॥ टाकिलिपरिसौमित्रें॥ छेदुनि[illegible]यक्किडे॥६९॥ मगसौमित्रेंकाढिलेदिव्यबाण॥ मुखें ॥५॥
ब्रह्मस्वस्थापिलेंपुर्ण॥ कल्पांतविद्युसमान॥ आ[illegible]नेसुटला॥७०॥ निमिष्यनलगतांबाणलासवर॥ छेदि
लेंअतिकायाचेंशिर॥ जालायक्कविजयजयकार॥ [illegible]सुरवरवर्षति॥७१॥ बहुसालआटिलेंदळ॥ लंकेतप्र
वेशलेवायांदळ॥ रावणापुढेंसकळ॥ समाचारसांगति॥७२॥ सिंहासनाहुनिरावण॥ खालेपडलामुर्च्छायेउ
न॥ मगइंद्रजितेंधावोन॥ सावरूनबैसविला॥७३॥ म्हणेमाझिंसहिनिधानेंगेलिं॥ पुत्रापरतेनिनाहिंदेखि
लें॥ अतिकायासारिखाबाळ॥ पाठिराखालुसागेला॥७४॥ इंद्रजितम्हणेरावणाप्रति॥ तोयारतेंनचुकेक ते
कांति॥ आतांमियुध्याशिनिघति॥ जाईनशत्रुक्षयार्थी॥७५॥ त्यांतुरंगदळझडकरि॥ रणमंडळाजालाशिक्रारि॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai.

5A

शैन्यदुर्गलेअवसरिं॥आपणभोंवतेंरचियेलें॥७६॥रक्तेंकरनियांस्नान॥रक्तवर्णवस्त्रेंवेसोन॥विभितकसमि
धाआणुन॥सर्षपभधान्येंसंयुक्त॥७७॥रणमंडलीकेलेंहवन॥आतुनिनिघालादिव्यस्यंदन॥धनुष्यतुणिरखस्त्रें
पुर्ण॥सारथियेअश्वासमवेत्त॥७८॥त्यारथिंबेसोनिइंद्रजितकरी॥मेघाआडगेलाशत्रुकारि॥दुर्धरशरतेअवसरिं॥
वर्षताजालाकपिवीरितो॥७९॥तेवाणनकीतसंपुर्ण॥तोदिसेनांचाप्रत्यक्षव्य॥शिरेंआणिकरचरण॥कपिविं
दुयतितटतटां॥८०॥कोट्यानुकोटिवानरगण॥पडतातिहोउनिगतःप्राण॥कितेकगेलेदडपोन॥तेस्थान॥
हितयत्ते॥८१॥येकपलावयाजोंजाति॥तांवशरपरवेंडिति॥रामसौमित्रलटस्तपाहाति॥आणिकां
दलतिसायक॥८२॥धनुष्येहातिंचिंगळोनि॥रामसौमित्रपडिलेमेदिनि॥लिवावतीस्त्यापपाणि॥शत्रुचि
करणिविशेषदावि॥८३॥शतबाणिंइंद्रजितें॥रथांकलरामसौमित्रातें॥पुराणसंख्याबाणिअर्कजातें॥विंधु
निभुमिवीरपाडिले॥८४॥आणिशास्त्रसंख्याबाणिं॥गंधमादनपाडिलाधरणि॥रविकुळविरसंख्यारणि॥
कुमुदमेदपाडिले॥८५॥चंद्रकळासंख्यालेखानळ॥सागरसंख्यारुषभपाळ॥स्कंदमुखसंख्यानिळ॥
पेलवलपाडिले॥८६॥रतार्थदिवसबाणि॥अंगदपाडिलासमरंगणि॥गवयगवाक्षशरभातिन्हि॥संवसे

॥श्रीराम॥
॥५॥

(6)

रसंख्यातयांशि॥७७॥आणिकोकासंख्याबाण॥रिघालाद्धिधमुखपावकलोचन॥विंध्यासंख्यासायक
पुर्ण॥सुखेणावीरघातिले॥७८॥रङ्गेनेत्रसंख्याशर॥रिघालगजकेशरिबाब्बरा॥हेमकुटगौरमुखविर॥त्या
वीरियुगसंख्याटाकिले॥७९॥सुमुखदुर्मुखजालिमुख॥वीरादिशासंख्याटाकिसायक॥वरकडवानरख
संख्य॥सहस्त्रसंख्याखिळिले॥८०॥ऐसावानरानिदंडिला॥स्वालेंडनरलाविरत॥जमवाधवाजवित॥
लंकेमाजिप्रवेशला॥८१॥परमहर्षयुक्तरावण॥पुत्रास[illegible]दृतआलिंगन॥ह्मणेमाझाप्रतापगहन॥तुजकरि
तांपुत्रराया॥८२॥असोवानरपडलेसर्व॥परि[illegible]वचिराजिव॥बिभिषणहनुमंतबळार्णव॥प्रिय ॥विजय॥
प्राणराघवाचे॥८३॥दोघेअल्पंलआनवदन॥फे[illegible]करितिसदन॥ह्मणतिकेसाकाळकठिण॥आतावि ॥५॥
चारकोणकरावा॥८४॥असागेलावासरमणि॥[illegible]तेव्हांघोररजनि॥मगस्तुआपाजळोनितेक्षणि॥
रणशोधुनिघातले॥८५॥माहारस्तउन्मळिले॥लेविढाईंवरीविरपडिले॥रणबहुतवेळे॥दोघेजणअवलो
किती॥८६॥तवतोमाहाविरजांबुवंत॥पडलाजसेआरवळत॥मगतयाशिसांवरानिहनुमंत॥बेसवित
जाहला॥८७॥जांबुवंतबोलेहळुचवचन॥अरेयाचराचराचानिजप्राण॥तोसुखिआहेकिंरघुनंदन॥अनुजासहितसां
गयां॥८८॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

6A

कुंद्कुंदोंसांगेबिभिषण॥तीचेथितपडिलरामलक्षुमण॥त्याचपरिस्सकळसैन्य॥भुमिवरिपडिलेंअसे॥९९॥मग
बोलेरक्षपाळ॥जरिकोणिआणितद्रोणाचळ॥तरिवांचेलवासंसकळ॥विरआताउठलि॥१००॥बिभिष
णासिहनुमंत॥उगवलानसताद्दिनमणि॥औषधिआणा॥त्यावेस्करानि॥अैसेंअैकतांतेक्षणि॥मारुतासज
आवेशला॥१॥बिभिषणाशिहनुमंत॥सांगाडोनिसद्रोदेत॥बोरुजतनकरिरघुनाथ॥सौमित्रासहितजि
वेंशि॥२॥क्षिरसागराच्यापैलपारिं॥त्यारकोटियोजनेदुरि॥मारातिम्हणत्रितियप्रहरिं॥औषधिवेगेंआणि
तों॥३॥अैसेंबोलोनिहनुमंत॥आकाशपंथेंउडालेसत॥म्हणायशाचिंतुंरघुनाथ॥शक्तिदातलाहोईल॥४॥
चपळपाणिद्वयचरण॥उड्डाणावरिघेउड्डाण॥नतोसरावैघातिसुपर्णा॥वेकुंठिहुनिजातसे॥५॥किंवहु
निमानससरोवरा॥मराळस्येंपावेसत्वर॥त्याचपरिअंजनिचाकुमर॥सप्तद्विपेंवोलांडि॥६॥सप्तसमु
द्रवोलांडुन॥द्रोणाचळाजवळियेउन॥अनकजाशोकहारण॥उभागकळातेकाळि॥७॥अगस्तिसागरा
चेतिरिं॥त्रिविक्रमबळिचेद्वारि॥किंपुष्पिपतिचेभांडारि॥तस्करसंचरेत्यासेपें॥८॥किंतरजवळियेउनि॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

॥श्रीराम॥ ॥८॥ उभाठाकेकुठारपाणि॥ किंनिधानापाशिंप्रसिकरांनि॥ साधकउभागकला॥१०॥ असोकरजोडुनिहनुमंत॥
द्रोणाचळाशिविनवित॥ ह्मणेतुपरोपकारिपर्वत॥ पुण्यरुपनांदशि॥१०॥ तुसेंकरितांचिस्मरण॥ सकळरोग
जातिविलयान॥ तरिशरजाकिंरामलक्षुमण॥ ईद्रजितेंपाडिले॥११॥ तरितुजिवदानद्यालासत्य॥ त्रिभुवन॥
मजियेपार्थ॥ किर्तिभेकोनिधांवत॥ म्हियावकयेंभासो॥१२॥ ओषधिदेउनीनिर्मळ॥ मजबोळवावेंतात्काळ
॥ सांप्रतक्षमुर्निमंतशेान्म॥ बोलताजालाकपिंद्र॥१३॥ ह्मणेमर्कटाआलाशिकोठुन॥ कैचारामकैचालक्षु
(२) मण॥ देवांसओषधिदुर्लभजाण॥ तुजकाळदेनिग्रासहि॥१४॥ धरोनिमाझाआश्रय॥ मर्कटातुयेथेंराहें॥ ॥विजय॥ ॥१४॥
यावरितोराघवप्रिय॥ कायबोलताजाहाला॥१५॥ [illegible]ाणहृदयमंदमतिहिणा॥ कार्याकार्यतुजनेणु
ना॥ नजाणतांहृद्रहृपुर्ण॥ खळाकेसावदतोसि॥१६॥ वायसासकायआचार॥ मद्यपियाशिनसेलविचा
र॥ निर्दयाशिधर्मशास्त्र॥ सारासारसमजेना॥१७॥ कृतघ्नाशिकैंचिदया॥ हिंसकाशिकैंचिमाया॥ उपर
तिपैशुन्यवादियां॥ कदांकाळेंनकळेचि॥१८॥ कृपणासनावडेधर्म॥ आळशिनावडेसत्कर्म॥ निंदकाशिनावडेप्रेम॥
भजनमार्गकदाहि॥१९॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

7A

तैसा तुं अत्यंत निष्ठुरा॥ रामभजनेवीण शिपा मरा॥ तु जनला गता क्षणमात्र॥ उखलुनि नेईन लंकेसि॥२०॥
किर्तन नाचेउ भुतप्रेता॥ दुःधना वेडन वल्कारिता॥ ठवाळ शिलवला॥ तपानुष्टान न वेडे॥२१॥ विशाळ पुछ
करुनि॥ द्रोणाचळ बांधिला आवळोनि॥ बळें उचपडोनि मुळि हुनि॥ घेउनि यांचालिला॥२२॥ उगवला भानु
संख्य सोदागिमिनि॥ तैसा पर्वत दिसे दुरोनि॥ किं करतील उठील तरणि॥ हनुमंत विरजालसे॥२३॥ किं सुधा
रस घट नेतां सुपर्ण॥ किं लिळाकमळ उंचलितां पुर्ण॥ किं मदस्य दनें पॅव्हेन चलुन॥ धार्मम प्रायधरियेला॥२४॥ किं कन
कतारद्रोणाचळ॥ वीरसिया चवालिसो ज्वळ॥ पाजके निचबाळ॥ वेबाळुं येत रामोले॥२५॥ च्यतुर्थ प्रहरीं
ब्राह्मयसुहुर्ति॥ सुवेळेशि आला मारुति॥ तव नो पत॥ सामोरा धांवे आनंदें॥२६॥ तों सुटला शितक
प्रभंजन॥ चालिला वक्षिचसुवासघेउन॥ त्यावा लस्पर्शे राम लक्षुमण॥ सेनेसहित उठिले॥२७॥ स्वनिसं पुर्ता
पुर्ण॥ किर्णसहित उगवे भानु॥ तैसे रामलक्षुमण॥ सेनेसहित उठिले॥२८॥ कोणाचेतनु दिसे सात्वार॥ घा
यन दिसे अनुमात्र॥ असो द्रोणाचळ वायुपुत्र॥ घेउनि थाउरला॥२९॥ लिळा कंदुक रेवेळे बाळ॥ तैसा पर्वत स्वये

श्रीराम ।। ।।७।। चिशाळ ।। पुर्वस्थळिंउठोनिताताळ ।। सुवेळेशिपातत्त ।।३०।। देवांसहिवैसेसच्चिकोत्त ।। तैसाकपिवेष्टितबैसेरघुनाथ ।।
सद्गदितहोउनिहनुमंत्त ।। शप्पकवरणिलागला ।।३१।। जालायेकचिन्मयउभयकार ।। प्रेमरसेंदाटलारघुविर ।। हृदईं
धरिलावायुकुमर ।। सोनसोडिसर्वथा ।।३२।। विस्कळदास्यसेटवमावर ।। किंईद्भुआळंगेलयंत्तपुत्र ।। कींसंजिवनिसा
(४) च्यितांकवपवित्र ।। वाचस्पतिनेंआलंगिला ।।३३।। हनुमंता[illegible]बोलिलवदन ।। सप्तसप्ताकुरवाळिरघुनंदन ।। धन्यध
न्यतोचिदिन ।। स्वामिगौरवलाहिजे ।।३४।। श्रीरामस्[illegible]सी ।। तुंसर्वस्वेंप्राणदात्ताहोशि ।। सरलिनाहिजोनि ।।विजई।। ।।७।।
शि ।। पर्वततुवांआणिला ।।३५।। बोलकेहोतांव्यथासुर ।। [illegible]कधावोनिओषधिआणित्त ।। वारेलसेंकेलेंनिस्चीत ।।
घ्नापजहुतनवर्णवे ।।३६।। ऐसेंबोलतांरघुनंदन ।। सकळम्हणतिधन्यधन्य ।। स्वामिगौरवापुढेपुर्ण ।। सुधार
समुद्रपै ।।३७।। सुग्रिवादिकपिधांवति ।। हनुमंताशिराआलिंगीलि ।। भगवाऽनरांशिम्हणेकिस्किंदापति ।। याउपरिका
यपाहता ।।३८।। आलांचलंकवीरिचकोन ।। सकळसदनशिलावाजग्न ।। लोंअष्टादशपद्मवानरचवन ।। नकोनिक्रमा
रतिधाकिलें ।।३९।। गगनचुंबितसैलकोटें ।। कपिनिचुउयापाळकिक्सानेटें ।। किंरामभवाग्निदिव्य ।। गोंधळघालितिरथांगणि
।।४०।।

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "Joint project of the

8A

चुड्यास्येतनिस्समय॥भुभुःकारेंगाजीतिअंबर॥जयजययशस्विरघुविर॥ह्मणोनिधाविलेसर्वहि॥४१॥लंकादुर्गीचो
लांडुन॥आंतप्रवेशलेवान्नरगण॥तोंअर्जुनसुरलाप्रभंजन॥चुडयाकाविखायेकसरें॥४२॥वायुवेंअर्जुनकल्होळ॥
आकाशपंथिंजातिजाळ॥लंकेमाजिहाहाकल्होळ॥पळतिसकळलोकेनकं॥४३॥धुरखअर्जुनदारलासे॥सैयेंको
णासकोणिनदिसे॥अग्निज्वाळायांवतिआवेशें॥ले[illegible]सावया॥४४॥कोन्स्याविधिच्वरेंजळति॥राक्षसस्त्रिया
भाहाकति॥नाळाआविडअेरपाहाति॥चुडयावेडी[illegible]॥४५॥भिष्टिद्रेरक्तांरजनिचर॥चुड्यालाउनिभाजिति
वान्नर॥तोदिशामुरक्सेंरव्यासमाचार॥दुलस्वरुज[illegible]॥४६॥हनुमंतेंआणोनिद्रोणाचळ॥संजिवकेलेविरस
कळ॥लंकेलप्रवेशलेविरसबळ॥जाळिलिंसकळ[illegible]॥४७॥अजंपजंचकोयन॥क्रिपपक्षिअेणिनासिराजनंद
न॥कुंभनिकुंभाप्रतिरावण॥ह्मणेधांवारेसत्वर॥४८॥शिघ्रघेउनिसेनाअपार॥कुंभनिकुंभनिघालेसत्वर॥
धालोनियांअस्त्रंव्यास्त्र॥अग्नसमयविझविला॥४९॥जैसिंकळिवरेंसांडुनिजातिप्राण॥तैसेलंकेबाहेरआले
कपिगण॥रणभुमिसमिकोन॥युध्यालागिंसरसावले॥१५०॥आलादेखोनिसेनाभार॥सेनामुरिवंहोतावालिपुत्र॥

सर्वश्री ... निवडक ... ग्रंथ ...
" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

॥श्रीराम॥ ॥५८॥

(९)

तोंपर्वतघेउनिसत्वर॥ क्रोधनावीरधाविन्नला॥५१॥ बळेपर्वतातिल्काराकुन॥ रथासहितचुर्णजालाकोपन॥ लोंजंघ
प्रजंघविरुपाक्षहारुण॥ आलेधांवोनिअंगदावरि॥५२॥ अंगदेंविशाळवृक्षउपडुनि॥ दोघेझोडुनिपाडिलेधरणि॥
मगविरुपाक्षेंनिजबाणि॥ विरबहुतारवेकियेले॥५३॥ तोंमैंदपर्वतघेउनिधाविन्नला॥ अकस्मातविरुपाक्षाव
रिटाकिला॥ विरुपाक्षप्राणाशिमुकला॥ शरमेंमांडिल[illegible]श्रोणितास॥५४॥ मगलेंकुंभकर्णाचानंदन॥ कुंभपुढेंआ
लाधावोन॥ धनुष्यवाउनिआकर्ण॥ नवबाणसो[illegible] त्यानवशारप्रहरेंकरुनि॥ मैंदकपिरखिकिलारणि॥ ॥विजया॥ ॥५८॥
शरभाविंधिलाद्वाळाबाणि॥ मुर्छितधरणिपाडिला॥ [illegible] यानिलाबाळिसुत॥ घेउनियांविशाळपर्वत॥ त्या
चाकुंभेंरखिलाहस्त॥ अन्तकासहितरथसुमित्र॥ [illegible] कटिंपाडिलेबहुत॥ अंगदेंहिरातिकातटस्त॥ वानरें
ह्रांकनेलिवीरता॥ राघवापाशिंनेकाकिं॥५६॥ [illegible] कुंजरानिआगाळिक॥ आवेशेंचपेटमृगनायक॥ साच
परिकिस्केहानायक॥ कुंभाचेहृदईआदळला॥५९॥ कुंभासेंच्यापचेतकोंहिरोन॥ मोडुनिकुटकेकेलेपुर्ण॥ मगमल्ल
युध्यासदाघेजण॥ प्रवर्तलतेकोंदिं॥६०॥ येकमुहुर्तपर्यंत॥ दोघांमल्लयुध्यहोत॥ अर्कजेंहृदईंमुष्टिघात॥ कुंभाशिवाहूकेंदिधला॥

॥रघुराम॥

१A

हृदयजालेंपरमचुर्ण॥ कुंभाचालेयेंगेलाप्राण॥ तवतोनिकुंभआवेशेंकरुन॥ सुग्रिवावरिधाविन्नला॥६२॥ तोंपर्व
तसबळउचलुन॥ धाविलाशिलाशोककारण॥ अचळद्विभजाभिरकाउन॥ तोनिकुंभेंचुर्णकेलाबाणि॥६३॥ तेणे
हनुमंतपरमक्षोभला॥ विशाळतरुत्यावरियाकिला॥ तोनिकुंभेंमोडिला॥ क्षणमात्रनलगतां॥६४॥ निकुंभेंपरिघत
वलाहिं॥ घेउनिमारलिस्सलाडिहृदई॥ पळमात्रमुर्छनालिसमई॥ हनुमंताशिआलिहो॥६५॥ सवेंचियांवेअंजनि
चाबाळ॥ शालशृंगत्याउपरिलाजवळ॥ कुंभावरि [illegible] काळ॥ चुर्णजालात्यातळिं॥६६॥ धायाकपकतिलंके
आंत॥ रावणशिर्कारत्निम्रत॥ ऐकतांचिंताक्रांत [illegible]॥ श्वासोश्वासटाकितसे॥६७॥ मगविंशतिनेत्रेंतिघेवि
र॥ परमप्रतापिसमरधिर॥ खराचिकिशाळाहिंकर [illegible] राक्षलिसरापैं॥६८॥ तिघांसलणेदशवदन॥ तुम्हिंजावें
माजवारण॥ ताळकाकरथारुठहोउन॥ सेनेसहितनिघाले॥६९॥ रणतुरेंगर्जतिअपार॥ रणमंडळाशिपावलेसत्वर॥
तेंशिळाद्रुमघेउनिवानर॥ उगवलेयेकदांचि॥७०॥ येरयेरांपाचारिति॥ असेनेंचघेईझणोनिभिडति॥ असुरांचिंपा
ईफोडिति॥ वानरनरेंवचालेनियां॥७१॥ कुंतबाणसत्वरतापरिघ॥ असुरशस्त्रेंटाकितिसवेग॥ तेणेविदारतिप्लवंग॥

॥श्रीराम॥ कपिपडतिसमरंगणि॥७२॥कपींवरिकेलें आगळें॥असुरभारमागेंलोटिलें॥मकराक्षें देखोनितेवेळे॥बाणवर्षत
॥१५॥ घातिन्नला॥७३॥म्हणेंम्याधारा अपारा॥तैसामकराक्षवर्षेशरा॥कोट्यानुकोटिभंगलेराक्षस॥पाहेरघुविरदुरोनि
या॥७४॥मानलुंकाविरिलारमण॥म्हणेभलाविरहाराणपक्षिण॥कोदंडचढउनिस्वयेंआपण॥जगदवंद्यउठिला॥७५॥
कोदंडबोढिलातेक्षणिं॥म्हणतकारिल्याक्षुद्रवीकाणि॥येक [illegible] घबाणलेक्षणि॥दशकंठरिपुनेंसोडिला॥७६॥मकराक्षा
10 चेबाणजाळ॥येकाचशरेंछेदिलेतात्काळ॥जैसेंव [illegible] मंडळ॥भगणेंसर्वमावळति॥७७॥किंयेकउठतांवेना ॥विजय॥ ॥१८॥
येक॥असंख्यसंकारिदंडसुक॥किंसुखतांचउबाळ [illegible] नक्षत्राळविनके॥७८॥किंयेकविष्णुनामेंकरुनि॥
असंख्यदुरितेंजातिजळोनि॥किंचेनलायेक [illegible] व्यनेंदग्धहोति॥७९॥किंसुर्खांचेवाग्जाळसमस्त॥
येकशब्देंडउविनिपडित॥येकसिंहनादेंगजदारिते॥पडतिगलःप्राणहोउनियां॥८०॥किंहृदईंप्रचरतांबोध्य॥
सहपरिवारेंकामक्रोध॥किंप्रलयायेतांब्रम्हानंद॥क्षुद्रानंदासर्वविरति॥८१॥तोरघुविरांनायेकबाणसबळ॥
तोडिलेंमकराक्षाचेंशरजाळ॥मगत्यासिसुमित्रिचावयातात्काळ॥दिव्यशरकाढिला॥८२॥मकराक्षासावकेलक्षुन॥

(10A)

उरस्थ चालिला जैसा सुपर्ण॥ क्षणमात्रें करुनी छेदुन॥ आकाशा पर्यंत उडविलें॥ ८३॥ लोह शोणित आणि मांस राक्षसें॥ तेहि पाचारिले मत्सर आक्रोशें॥ जेसा सर्वांस सर्वसाक्ष॥ विरुपाक्ष ध्याय सदा॥ ८४॥ तव असुर धांवले लवलाहें॥ म्हण तिलु जन सर्व काउके चाड्मय॥ अकस्मात काकनालि न त्यायें॥ मकराक्ष लुवामारिला॥ ८५॥ ऐसें बोलोनि दावेजण॥ सोडिति रामावरि प्रचंड बाण॥ जैसे मृगेंद्रावरि येउन॥ मांडिलें उड्डाण मार्जारीं॥ ८६॥ किंसज्ञान पडिला पुढें॥ बो लावया आलिं महामुढें॥ किं जंबुक आपुलें पवाडे॥ व्याघ्रापुढें दावितु॥ ८७॥ किं उष्टरांनि त्रिदेहं बाधीन॥ गंधर्वां पुढें मांडिलें गायन॥ तैसा राक्षस संधान॥ रामापुढें दाविलें॥ ८८॥ दोघिं शरस्त्र सोडिले अपार॥ तितुके निवारि रघुविर॥ त्र्यक्य पक्ष जैशा योर॥ तैसे दोन शर काढिले॥ ८९॥ धनुष्यावरि योजुन॥ अकस्मात सोडि रघुनंदन॥ दोघांचि कंठनाळ छेदुन॥ निराळमार्गें पैं नेलिं॥ ९०॥ केवळ रावणा ऐसा समाचार॥ परत्र पावले त्रय असुर॥ ते काळ शक्र रिमाह बिर॥ सेनेसहित धांविन्नला॥ ९१॥ होम करुनि रणमंडळीं॥ त्यासुनय एक घुत्यानि बाहिलि॥ रथावरि बैसोनि तेवेळीं॥ गगनमार्गें उडाला॥ ९२॥ अदृश्य जाउ बैसोन॥ इंद्रजित करी संधान॥ सर्वांवरि टाकि तिबाण॥ वानरगण भयाभित॥ ९३॥

॥श्रीराम॥ मगलोकआणेशयेउनि॥ सांगेजगद्वंद्याचियेकार्यी॥ म्हणेअंगिरास्त्रेंकरुनि॥ कृत्याछेदुनिटाकाहो॥ १४॥ कसाभाउदैसो
॥७॥ नाशकारिसोडिलेपैंबाण॥ ताकाउरामेमंत्रजपोन॥ अंगिरास्त्रसोडिले॥ १५॥ तेणेकृत्याभस्मकेलिसडकरि॥ जैसाबो
धप्रवेशतांअंतरिं॥ दुर्वासनाचळेबाहेरि॥ कृष्णाकआनाचेउनियां॥ १६॥ किंप्रचटतांवासरमणि॥ तमजाउजाय
निरसुनि॥ तैशिकृत्याछेदितांधरणि॥ शत्रुकोजितलरत्न॥ १७॥ रणिप्रचरतभारहोनि॥ अपारशरसोडिरावणि॥ ॥श्रीजय॥
(11) तोदुरालादेखतांतेक्षणि॥ वानरसर्वसोभले॥ १८॥ [illegible]यांमहापर्वत॥ रागेंधाविलाअंजनिसुत॥ गदाघेउनि ॥७॥
वरित॥ बिभिषणचेलाकला॥ १९॥ परिघहातिंघेउनि॥ [illegible]याविन्नलाक्रोधेंकरानि॥ तोमेहाद्रिधिनेभाकळोनि॥
अन्वतारिपुढेंजाला॥ २००॥ शलघिघेउनिकेवळ॥ [illegible]विन्नलानोरुपभवान्नर॥ शरभधावेघेउनिचक्र॥ गंधमा
दनेशक्तिघेतलि॥ १॥ जांबुवंतेनरघेतलाघोर॥ अंगदेंउपाडिलातरुवर॥ निळेंअद्रिश्रृंगताघेउनिसत्वर॥ शकरि
वरिधाविन्नला॥ २॥ नळेंउचलिलिमहाशिळा॥ सुग्रिवपर्वतघेउनिधाविन्नला॥ कुमुदहाकेदेउनिपुढेंआला॥
लोहपटिशघेउनियां॥ ३॥ सौमित्रेंआपनोढुन॥ याकेलेलक्षावधिबाण॥ शंभरहात्रारदारुण॥ रघुविरेंरहितकेले॥ ४॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

11A

रामलक्षुमणसहितसकळ॥कपिदळतेव्हांकेलेंविकळ॥पुत्रघार्थेंकरुनिनाकाळ॥इंद्रजितनेंकांपरतला॥५॥
जयवाद्येंवाजविन॥लंकेंतप्रवेशेशक्रजित॥पितयासिकरोनिप्रणिपात॥वार्तासमुळसांगितली॥६॥रावण
म्हणेशक्रजितासि॥तुम्हणक्षणराचुमारिसि॥दिनानिरखेंदिसलिआकाशिं॥मारुतिनेसेउठविलि॥७॥वरवरि
जैसेंजळेतृण॥मारुतिअंकुरफुटतिभुमिपासुन॥थावरिशक्रजितप्रतिवचन॥कायबोलताजाहला॥८॥ले
णआतांरामलक्षुमण॥सनेसहितयेईनवधुन॥[illegible]शिदाविन॥प्रतिज्ञापुर्णहेमासि॥९॥ऐसेंबोलुनजरि
वधवेगेसि॥तरितुम्हआज्ञाहविभेटि॥मगपि[illegible]सोमितउठाउठी॥इंद्रजितचालिला॥१०॥मगश्रीरामयुध्य
करनिस्यालुरंगहळ॥युध्याचालिलाउतावेळ॥[illegible]पुरतुंबळ॥वर्षावकाविंधांवतसे॥११॥लिनवेळसु
ध्यकरुनि॥इंद्रजितगेलाजयपावोनि॥मारुतिआलाचेयेनि॥रणमेदिनिमाजवावया॥१२॥युध्यकांडपरमसु
रस॥येथेंविशेषमाजेलाविरस॥तेचतुरश्रोतेपरिसोत॥आसादरेंसावकाशि॥१३॥रणरंगधिरारामचंद्रा॥
सुवेळाचळियाप्रतापरुद्रा॥श्रीधरवरदाआनंदसमुद्रा॥ब्रह्मानंदाजगद्गुरु॥१४॥रामविजयग्रंथसुंदर॥
संमतवाल्मिकनाटकाधार॥सदांपरिसोतचतुर॥अष्टविंशतिमोध्यायगोडहा॥२१५॥ छ॥ छ॥ छ॥

(12)

॥श्रीराम॥
॥१९९॥

॥श्रीरामविजय॥अष्टविंशतितमोध्यायसमाप्तः॥

॥विजय॥
॥७१॥

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com